

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Ludovici Pij Imperatoris praeceptum de ordine monastico restituto in
monasterio sancti Dionysij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

Præceptum de ordine monastico restituto in monasterio
sancti Dionysij.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Hludouicus divina ordinante providentia Imperator Augustus. Divinis præceptis & apostolicis monitis incitatur, sed & imperatorij regiminis officio commonemur, ut pro Ecclesie statu atque sanctæ religionis augmento impigro semper vigilemus affectu, ac perneccessario seu fructuoso studiosoque labore effectu, & si quid usquam reprehensionem invenitur obnoxium, regie auctoritatis sollicitudine corrigamus: quatinus avia revocantes, superflua amputantes, collapsa quoque reparemus, atque reparata & ab ecclesiasticis viris Apostolorumque Domini successoribus Spiritu sancto regente bene statuta, edictis imperialibus confirmemus. Quia dignum profectò est ut quod sacerdotalis dignitas divino illuminata spiritu corpori Christi, quod est Ecclesia ejusdem Dei ac Domini & Salvatoris nostri redempta sanguine, adinvenit in salute, vel reformata statuit in religionis augmento, id imperialis majestas inviolabiliter permanens in perpetuum potestatis suæ studeat roborare præcepto. Quoniam quicquid in hujusmodi negotiis laboratum, seu pio cultui à nobis fuerit dedicatum, hoc proculdubio nostræ mansuetudinis regno & populo regendo credimus specialius profuturum. Idecirco notum esse volumus omnibus fidelibus præsentibus scilicet & futuris quia postquam Deo auspice imperium paternum suscepimus, studij nobis maxime semper fuit ut Domini Ecclesia, ejus magnificentia humilitati nostræ divinitus regenda tuendaque commissa, felicibus poleret successibus, eamque, quantum nostræ attinet augustæ devotioni, incessanter ad meliora provehere, & ab illa quicquid noxium erat eradicare, atque in ea incrementa virtutum plantare. Quapropter sapissime sacerdotes Domini, quorum id officij esse noveramus, admonere curavimus, ac nostram principalem auctoritatem adjutricem ad eorum ministerium juxta voluntatem Dei exequendum promptè exhibuimus, ut quicquid in ordinibus ecclesiasticis vel in quacunque persona emendatione dignum invenirent, pasto-

rali auctoritate, postposita qualibet torporis negligentia vel personarum acceptione, incunctanter corrigere & ad statum rectitudinis perducere decertarent. Verùm cum ipsi, nostra sedulo exhortatione admoniti, suæque solliciti vigilantia, de statu & profectu sanctæ Ecclesie & factis ordinibus & iis quæ emendatione digna videbantur, conventu apud Parisius jussione nostra habito, strenua & devota perpicacitate tractarent, inter cetera visum illis est ut monasterium præclarissimi & eximij Christi martyris beati Dionysij sociorumque ejus, quod constat tantorum martyrum nomine Deo dedicatum, & à Regibus Francorum progenitoribusque gloriæ nostræ amplissimis rebus ditatum, quò in eo monasticus ordo religiosè Deo deserviret, magna emendatione & correctione opus haberet, quoniam ab eo idem ordo ad multorum discrimen, nulla necessitate præpediente, nullius rei inopia obfistente, penitus erat avulsus. Quam causam tam per se quamque & per venerabilem prudentemque virum Hilduinum memorati monasterij religiosum Abbatem nostræ serenitatis auribus intimaverunt, uti nostræ piissima imperiali potestate per eorum auctoritatem corrigeretur. Unde dignitas imperij nostri tantorum virorum saluberrimam admonitionem & ejusdem venerabilis Abbatis Hilduini preces humillimas more tranquillitatis nostræ solito gratanter benignèque suscipiens, atque in omnibus emendabile judicans, ne tanti ordinis collapsio salutis nostræ quoquo modo fieret damnatio, ad eosdem Præsules Ecclesiarum idem censuimus referre negotium: ut nostri principatus auctoritate, eorumque judicio, quibus tanta est collata potestas à Domino, idem ordo in eodem loco absque retractatione restitueretur. Veniens ergo Aldricus Metropolita Senonicus cum suffraganeis suis, necnon & Ebbo Metropolita Durocortorum cum suis suffraganeis, ad memoratum monasterium, habito conventu, primum quòd idem monasterium ordini monastico constructum, dedicatum, & rebus ditatum fuit, & in eo ipse ordo usque ad tempus quo scepra imperialia superna lar-

giente gratia clementia nostra suscepit, & supra memorati Hilduini Abbatis prelationem, ibidem utcumque vigerit, manifestis iudiciis Regumque antiquis & modernis præceptis, & Episcoporum privilegiis, ac fidelium donationibus, palam cunctis est factum. Deinde diligentem inquisitionem fecerunt super iis qui in eodem loco regularem promissionem fecerant, ex quibus quidam qui eandem professionem fecerant, desertores ejusdem propositi effecti, rebus humanis jam erant exempti, quorum perditio non sine magno animi fieri potest mœrore. Quidam etiam non eandem professionem se fecisse mentiti sunt, sed testibus patentibus convicti, pro sua contumacia canonica poenitentia sunt subacti. Quidam verò, immo maxima pars, qui hæcenus in apostasiam prolapsi fuerant, coram venientes, soloque se prosternentes, confessi sunt eandem professionem in eodem loco regulariter se promississe, sui que misereri, & a Domino veniam pro tanto admisso dari humiliter flagitare. Qua confessione facta, cucullis sui propositi coram cœtu Episcoporum & ceterorum sacerdotum cunctique sequentis ordinis cleri nobilitumque virorum non modica circumassistente turba se induerunt, atque in commune, ne aliquando, sicuti sibi aliisque jam in eodem loco contigerat, sanctæ professionis proposito diabolico propularentur instinctu, regularem promissionem iteraverunt. Pars denique quedam eorum, illi scilicet qui divinæ inspirationis munere acti & amore deinceps in sanctæ religionis proposito adprime absque ulla refragatione vel interpolatione elegerunt viriliter permanere, & in cella ejusdem majoris monasterij, postquam ceteri monasticam vitam & habitum deseruerunt, usque ad hanc nostræ demandationis habitum synodum degere, ante jam memoratos venerabiles patres venerunt, locumque pristinum, in quo promissionem fecerant, & regulariter licet minus perfectè vixerant, sibi & se petierunt loco restitui. Quorum semotio ob id acciderat quoniam, ut prædiximus, mox ut divina dignatio nos paterna sede suscepta imperialibus sceptris inniti voluit, piæ intentionis nostræ sollicitudo exequi procuravit ut religio, decor, & omnis honestas à Domino & genitore nostro divæ memoriæ Karolo cæpta & instituta liquidò & veraciter, remota omni

Tom. I.

simulatione, in propriis quibusque maneret & vigeret ordinibus. Vnde ad monasticæ institutionis normam corrigendam duos religiosos & venerabilis vitæ viros Benedicum & Arnulfum Abbates constituimus, qui per nostrum à Deo gubernandum & conservandum imperium sæculi huic negotio studiosè insisterent. Iidem verò boni & devoti sed simplicissimi patres, supradictorum fratrum calliditate & duritia suæ simplicitate abducti, non studio, sed minus subtili & necessaria investigatione seu providentia fallentes, eos qui in soliditate suæ professionis salutis perduraverunt à monasterio removerunt, atque in memorata cella collocaverunt, & illos qui propria voluntatis libitus non virtute sed verberata quæsierunt, ac collo de sub jugo regulæ excusso, loro dilagationis vitæ soluti, ampliori itinere cælestem patriam petere sunt conati, in domiciliis reverendi habitus & vitæ monasticæ reliquerunt. Sed laudabilius hi patres Ecclesiæ auctoritate sua dignæ petitioni fratrum, quos in suæ religionis virtute diximus permanisse, quia sic nostri assensus jussio fuerat, annuentes rationabiliter & canonicè satisfecerunt. Et ob suggestionis notitiam, ut nostræ panderetur celsitudini, qualiter vel quo ordine tam devotissimum factum ab iisdem religiosissimis viris sit celebratum, duas super hoc inde pari tenore descriptiones fecerunt, easque manibus firmaverunt propriis, ut altera earum in archivo ipsius monasterij ob memoriam & stabilitatem inibi hujus ordinis per futura tempora servaretur, alteram nostræ magnitudini direxerunt, ut illam palatinis scriiniis juberemus recondi, ob monumentum videlicet & istius rectè facti perpetuam firmitatem. Sed cum idem ordo, Deo annuente, quantum divinitus videri datur, in eodem loco feliciter incederet, antiquus salutis humanæ inimicus quosdam ex ipsis fratribus sua organa efficiens, adeo insidiarum suarum furis exagitavit ut conspiratione & conjuratione facta & propositum monasticum abnegarent, & sine licentia sui Abbatis, eorum legati dignitatis nostræ dominationem adirent, & molestiam super hac ratione contra canonicam & propositi sui institutionem, serenitatis nostræ auribus inferre præsumerent, offerentes nobis tomum in accusationem & blasphemiam Episcoporum qui se de apostasia, in qua versabantur,

Vu ij

paterna sollicitudine nostra auctoritate correxerant, & ad propositum quod abdicaverant redire suaserant. addentes etiam in eadem scheda alia quae digna non sunt imperialibus nostris scriptis interferi. Porro nostra sollicitudo, auditis eorum querimoniis, supra memorato venerabili viro Hilduino nostra iussit clementia ut eundem Episcopos, contra quos querebantur, necnon & alios ab accusatione immunes, iussione nostra ad ipsum venire mandaret monasterium. Et quia ad nostram notitiam ipsi fratres suos misere clamores, unde nihil ambiguum & sine iustae definitionis decreto fas est abscedere, complurium Episcoporum diligenti examine rem revertitari & canonicè definiti & consopiri praecipimus; non quasi de praefata memoratorum patrum sententia, quae excellentia nostrae bene per omnia manebat cognita, vel in aliquo haesitantes; sed ut major Domino Deo nostro de proculcato hoste, qui jam dictos excitaverat fratres, triumphus fieret, & in eodem loco firmiori, quia iterata, stipulatione idem ordo confirmaretur. Et quoniam super pastores Ecclesiae dignitati nostrae imperiali quaecumque ingerebatur accusatio, non sine certo & rationabili oblitteraretur iudicio, qui ad conditum tempus & diem ad supra scriptum venire monasterium, & ipsis accusatoribus, cum scripto quod clementiae nostrae obtulerant, coram exhibitis, cuncta quae in eorum accusatione dixerant vel scripserant falsa esse veris assertionibus idoneisque prolatis testibus probaverunt, sicut ex ordine in scripto manifestatur quod ex hac causa & secunda constitutionis nostrae synodo archivo nostri palatii, cum chartulis quae nomina testium continent qui utrisque conventibus interfuerunt, directum ob gestorum memoriam conservatur. unde aliud etiam ab ipsius monasterii scriniis retinetur. Ipsi de cetero fratres, respectu divino processu temporis corda illorum tangente, propositi sui strenui & praeteritarum negligentiarum poenitentiae devoti executores effecti, consensu salubri atque prudenti tres chartulas conscripserunt; ut una earum ad caput gloriosissimorum Christi martyrum fieret, altera regiae dominationis nostrae custodia servari demandaretur, tertiam verò ipsius monasterii Abbas haberet; in quibus se à beato patre Benedicto Spiritu sancto docente descriptam regulam sunt servare velle professi; & uniusquisque eorum no-

men proprium cum gradu & monachi appellatione eisdem chartis subterfirmavit. Quarum unam benignitatis nostrae praesentiae exhibuerunt, humiliter postulantes, sicut & saepe memorati venerabiles patres, à quibus synodales definitiones celebratae sunt, auctoritatem nostram sedulo petierunt, quatenus hoc quod tam subtili & diligenti investigatione inventum, & iusta ratione definitum, seu salubri restitutione reparatum, atque canonica auctoritate statutum esse dinoscitur, amplitudinis nostrae privilegio scriptis imperialibus confirmaremus; ut quod canonica docet auctoritas, & vota Regum cunctorumque fidelium, qui ipsum locum propter monasticum ordinem ibi servandum rebus suis ditaverunt, demonstrent, cum nequaquam ab eo sine periculo & Regis & regni possit avelli, nostra imperialis potestas confirmatione provideat ne ex eodem loco modernis futurisque temporibus idem ordo destituatur; sed potius Christo Domino largiente ad cumulum mercedis nostrae, conjugis quoque, & prolis, eorumque salutem quorum post tantum lapsum reparatio facta est, necnon & eorum per quos Deo annuente nostra auctoritate eadem reparatio celebrata est; simul & illorum informationem qui post ad monasticum ordinem Domino inspirante ad eundem confluerint locum, remota omni simulatione semper in eodem monasterio regularis ordo permaneat, floreat, & felicibus successibus Deo opem ferente polleat. Et ut haec auctoritas, quam ob Dei amorem & animae nostrae, conjugis, & prolis, ut praediximus, salutem, atque imperii nostri statum constituimus, firmiter obtineat vigorem, & deinceps inviolata valeat perdurare, duas inde pari tenore conscriptas firmationes fieri iussimus, ut una imperialis aulae reconditorio palatinis salvetur excubiis, altera ab ipsius monasterii custodibus in perpetuum diligenti cura debeat provideri; easque manus nostrae subscriptione subter firmavimus & anulo nostro sigillari iussimus.

Signum Hludovici serenissimi Imperatoris.

Hirminmarus Notarius ad vicem Theodonis recognovit.

Data VII. Kalendas Septembris anno Christo propitio XIX. imperii Domini Hludovici serenissimi Imperatoris, Indict. X.

Actum in monasterio sancti Dionysij in Dei nomine feliciter. Amen.